



## Projektbeskrivelse

---

### Laboratorie for udsathed i professionsnært perspektiv 2022

- *Fagprofessionelles handlinger og oplevelser ved unges afvisning af hjælp.*

## NOTAT

---

Udarbejdet af:  
Lotte Junker Harbo  
Lektor ph.d

---

E: LJH@VIA.DK  
T: +4587551933

---

Dato: 10. marts 2022

---

Periode for aktivitet / projekt	Start: januar 2022 Slut: December 2022
Navn på aktivitet / projekt	Fagprofessionelles handlinger og oplevelser ved unges afvisning af hjælp.
Navn på deltagere i aktivitets- / projektgruppen	Anne-Mette Rosendal Edda Luth Lotte Junker Harbo Louise Hübertz Poulsen  Dertil samarbejde med: Charlotte Vange Løvstad Lise Hauerslev Nordestgaard Marianne Træbing Secher
UC-Viden	Fagprofessionelles handlinger og oplevelser ved unges afvisning af hjælp.  Stedkode: 2050003
Baggrund / udgangspunkt	Baseret på projektet "Oplevelser af hjælp - Unge selvbyggeres opleves af hjælp og afvisning af hjælp i overgangen til at bo." (Løvstad og Harbo, 2021) etablerer projektet her et tema omkring afvisninger af hjælp.  I ovenfornævnte projekt ser vi, hvordan unge over tid og af forskellige årsager afviser hjælp. I samme projekt fokuseres der mindre på, hvad de fagprofessionelle gør og hvordan de oplever de unges afvisninger af hjælpen. Det tema forfølger vi i projektet her.
Tema / Fagligt indhold	Overskriften eller temaet i ovennævnte projekt og projektet her er det møde som opstår mellem hjælp og så unge, som hjælpen kan rette sig mod.  I dette projekt breder vi hjælpens rettethed ud, så det vedrører mødet mellem hjælp og så unge som kommer i tre af hjælpens former, nemlig unge i substitutionsbehandling, unge i mentorordning på et anbringelsesgrundlag og unge i berøring med beskæftigelses- og uddannelsesindsatser.  Således er her ikke tale om én faggruppes ydelser, altså fx socialrådgivere eller socialpædagoger, men i stedet forstår vi hjælp i lyset af Niklas Luhmanns teori om sociale systemer som det beskrives af fx Nissen (Nissen, 2010) og Harbo (Harbo, 2021). Det betyder i denne sammenhæng at vi overordnet ser hjælp som kommunikation, der har til formål at hjælpe til forandring og til hjælpsomme koblingsmuligheder.  Når det gælder at forstå afvisninger af hjælp, hvordan hjælpen handler og hvad det gør ved hjælpen at opleve sig afvist kan vi spørge fagprofessionelle som spiller en rolle i hvordan hjælpen

	<p>former sig i det danske samfund. Det gør vi ved at stille fagprofessionelle i de tre former for hjælpe-indsatser dette spørgsmål:</p> <p><b>"Hvad gør I og hvad gør det ved jer, når de unge som I møder i jeres praksis, afviser hjælpen?"</b></p>
<p>Praksis-relevans og bidrag</p>	<p>I afrapporteringen af de unges oplevelser af hjælp og afvisning af hjælpen demonstreres det hvordan temaet omkring afvisninger af hjælp oplever interesse hos en bred vifte af grupper som relaterer sig til temaet. Det være sig de unge selv, studerende på den sociale diplomuddannelse og uc-undervisere (Løvstad og Harbo, 2021).</p> <p>Ligeledes oplever vi en umiddelbar interesse for at deltage i projektet fra de fagprofessionelle og deres ledere som vi har henvendt os til med henblik på deltagelse i projektets interviews fordi de oplever det som en præsent problemstilling som de gerne ser undersøgt bredere i bestræbelsen på bedre at forstå hvordan hjælpen kan imødekomme afvisninger.</p> <p>Det primære bidrag bliver på den måde en nuancering og perspektivering af en problemstilling som opleves nærværende og aktuel og som hjælpen gerne ser et forskningsmæssigt perspektiv på i bestræbelsen på at kunne gribe situationer præget af afvisning anderledes an end hidtil.</p> <p>Konkret inviterer projektet de deltagende fagprofessionelle og deres kolleger til temadag sidst på året 22 med det formål at præsentere projektets afsluttende pointer og det undervisningsmateriale der udvikles med afsæt i analyserne. Intentionen er at invitere til drøftelse af projektets pointer med henblik på at høre deltagernes respons på dem, inklusive deres vurdering af om pointerne og dermed projektets forskning kan forstyrre hjælpen til forandring.</p>
<p>Aktivitetens/projektets bidrag til forskningsprogrammet</p>	<p>Projektet bidrager ind i Eksperimentariet i to spor:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Et førsteordens-spor hvor vi undersøger temaet beskrevet ovenfor og ad den vej sætter spot på temaet udsathed i professionsnært perspektiv ved på paradoksal vis at undersøge hvordan udsathed afviser den hjælp som skal hjælpe ud af udsathed.</li> <li>➤ Et andenordens-spor hvor vi undersøger hvordan førsteordens-sporet fungerer: projektets tilknyttede adjunkt har til formål at følge projektets bestræbelse på at etablere et videnskredsløb så vi ved disse betragtninger kan reflektere hvordan denne fremgangsmåde kan fungere så forskning forstyrrer hjælp og hjælpen vælger at koble sig på forskning.</li> </ul>
<p>Primære formål og aktivitet i perioden</p>	<p>Projektets primære formål er at konstruere empirisk materiale omkring temaet og dernæst at lade analyser danne grundlag for udvikling af undervisningsmateriale til i udgangspunktet socialrådgiveruddannelsen og moduler på den sociale diplomuddannelse.</p> <p>De primære aktiviteter er derfor</p>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Interviews</li> <li>➤ Analyser</li> <li>➤ Udvikling af undervisningsmateriale</li> <li>➤ Afholdelse af temadag.</li> </ul> <p>Dertil afholder vi en international konference om begrebet Overskridelse jf. Bell Hooks beskrivelser af <i>transgression</i>. Det, at hjælpen skal lede til eller opmuntre at genstanden for hjælpen, fx unge, skal overskride det som hjælpen ved og kan, er et gammelkendt pædagogisk paradoks.</p> <p>I relation til projektet her er temaet relevant fordi afvisning af hjælpen kan lede til at hjælpen skal overskride sig selv, hvilket leder til at hjælpen så at sige genindfører paradokset i sig selv.</p>
<p>Fremgangsmåde / tilgange / metode</p>	<p>Projektet arbejder analysestrategisk med formanalyse som den beskrives i Harbo, (2019). Formanalysen muliggør at vi kan bringe andre teoretiske blikke end systemteorien i spil i analyserne, ligesom formanalysen er følsomt overfor de forskellige former for hjælp, der kan konstrueres ud fra interviews og i analyser.</p> <p>Vores grundlæggende ledeforskel i projektet er:</p> <p>Handlinger og oplevelser af afvisninger   unges afvisninger af hjælp</p> <p>Vi gennemfører i ugerne 11-14 tre gruppeinterviews med fagprofessionelle som arbejder i henholdsvis substitutionsbehandling, i mentorordning for unge på anbringelsesgrundlag og i beskæftigelses- og uddannelsesindsatser.</p> <p>Dernæst transskriberes interviewene så de er klar til analyse ud fra formen. Analysen foretages ved hjælp af denne form:</p> <div style="text-align: center; margin: 20px 0;"> <pre> graph TD     A[Handlinger og oplevelser] --- B[Unges afvisninger af hjælp]     A --- C[Fagprofessionelles/hjælps iagttagelser af handlinger og oplevelser i mødet med unges afvisninger af hjælp]     B --- C </pre> </div> <p>Med den kløver vi så at sige det empiriske materiale og konditionerer de to sider i formen ved de fagprofessionelles udsagn i gruppeinterviewene.</p> <p>Efterfølgende perspektiverer vi de to sider ved teoretiske vinkler som vi finder kan belyse og nuancere de to sider. I sagens natur ved vi ikke nu, før interviewene, hvilke teorier der vil vise sig aktuelle, men vi har en formodning om at Birkmoses pointer om</p>

	forråelse i hjælp (Birkmose, 2013) og Isdals blikke på medfølelsens pris (Isdal, 2018) kan perspektivere pointerne.																
Kommunikation / formidling / output	Vi udvikler som beskrevet ovenfor undervisningsmateriale til forskellige uddannelser i VIA ligesom vi undersøger hvordan vi i laboratorieregi kan etablere et videnskredsløb til de deltagende fagprofessionelle og deres kolleger blandt andet ved den beskrevne temadag.																
Eksterne samarbejdspartnere	Fagprofessionelle fra substitutionsbehandling til unge, fra mentorordning og fra beskæftigelses- og uddannelsesindsatser. Af anonymitetshensyn beskriver vi det ikke nærmere her.  Dertil samarbejder vi med universiteter i Skotland, Brasilien og England samt Aalborg Universitet om den internationale konference i juni.																
Milepæle	2022 <table border="1"> <tr> <td>Januar</td> <td>Forarbejde – etablering af ledeforskel</td> </tr> <tr> <td>Februar</td> <td>Interviewguides – kontakt til feltet</td> </tr> <tr> <td>Marts</td> <td>Planlægning af international konference Interviews</td> </tr> <tr> <td>April</td> <td>Transskription af interviews</td> </tr> <tr> <td>Maj - august</td> <td>Analyser</td> </tr> <tr> <td>Juni</td> <td>D.22. international konference</td> </tr> <tr> <td>September - oktober</td> <td>Udvikling af undervisningsmateriale</td> </tr> <tr> <td>November</td> <td>Temadag for deltagere og deres kolleger</td> </tr> </table>	Januar	Forarbejde – etablering af ledeforskel	Februar	Interviewguides – kontakt til feltet	Marts	Planlægning af international konference Interviews	April	Transskription af interviews	Maj - august	Analyser	Juni	D.22. international konference	September - oktober	Udvikling af undervisningsmateriale	November	Temadag for deltagere og deres kolleger
Januar	Forarbejde – etablering af ledeforskel																
Februar	Interviewguides – kontakt til feltet																
Marts	Planlægning af international konference Interviews																
April	Transskription af interviews																
Maj - august	Analyser																
Juni	D.22. international konference																
September - oktober	Udvikling af undervisningsmateriale																
November	Temadag for deltagere og deres kolleger																
Projektsamarbejde  Hvordan er opgavefordelingen mellem medlemmerne i gruppen og evt. ift. eksterne samarbejdspartnere?	Lotte Junker Harbo er projektleder og har ansvar for formalia og for transparens omkring gruppens valg. Lotte har 300 timer  Edda Luth og Anne-Mette Rosendal er projektmedarbejdere og deler, med Lotte, ansvaret for at interviews og analyser gennemføres samt for at materiale og temadag udvikles og bringes i spil. Edda og Anne-Mette har hver 165 timer.  Louise Hübertz Poulsen er adjunkt og har ansvar for fortløbende iagttagelse og refleksion af laboratoriets ambition om at etablere videnskredsløb mellem forskning og hjælp. Louise har 165 timer.  Charlotte Løvstad og Lise Hauerslev Nordestgaard har eget projekt som kobles løbende til laboratoriet, blandt andet ved brug af samme interviewguide i interviews af en fjerde gruppering af fagprofessionelle.																
Referencer	Birkmose, D. (2013): <i>Når gode mennesker handler ondt: tabuet om forråelse</i> . Odense, Syddansk Universitetsforlag.																

Harbo, L. J. (2021). En måde at begribe socialpædagogik på: en videnskabelig refleksionsteori i, om og for socialpædagogik. *Tidsskrift for Socialpædagogik*, 24 årg.(1), 41-51.

Harbo, L. J. (2019). *Socialpædagogik i forskellige former i lyset af Luhmanns teori om sociale systemer: En empirisk undersøgelse af, hvad der sker i situationer, hvor den evidensbaserede manual ikke følges*. Aalborg Universitetsforlag. Aalborg Universitet. Det Humanistiske Fakultet. Ph.D.-Serien

Isdal, P. (2018): *Medfølelsens pris: når professionelle hjælpere har brug for hjælp*. København, Akademisk Forlag.

Løvstad, C. V., & Harbo, L. J. (2021). *Unge selvbyggeres opleves af hjælp og afvisning af hjælp i overgangen til at bo. afrapportering af forskningsprojekt*. (s. 1-15)- findes her:

<https://www.ucviden.dk/da/publications/unge-selvbyggeres-opleves-af-hj%C3%A6lp-og-afvisning-af-hj%C3%A6lp-i-overga>

Nissen, M.A. (2010). *Nye horisonter i socialt arbejde. En refleksionsteori*. København: Akademisk Forlag.